

بانک‌ها را در سرمایه‌گذاری در دانش‌بنیان‌ها شریک کرده است.

آیا در حال حاضر واگذاری پروژه به شرکت‌های دانش‌بنیان از سرعت خوبی برخوردار است؟

خیر، سرعت خوبی ندارد. در این زمینه همچنان باید کارهای زیادی انجام شود تا به آن هدف ایده‌آل و توقعی که از صنعت نفت به عنوان صنعت اصلی کشور وجود دارد برسیم.

لازم است از توانایی‌های شرکت‌ها و دانش موجود در کشور حمایت کافی صورت بگیرد و در آینده منجر به کاهش نیاز کشور به واردات خارجی رخ دهد.

همچنان در این مسیر در حال حرکت هستیم که در همین زمینه استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان چند برابر نسبت به گذشته بیشتر شده است. امیدواریم این میزان در سال آینده به سه برابر افزایش یابد.

صندوق پژوهش و فناوری در راستای ارائه تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان، یک ردیف به نام «تولید بار اول» ایجاد کرد.

در واقع وام‌هایی در ردیف تولید تجهیزات استراتژیک صنعت نفت که برای بار اول در کشور تولید می‌شوند در نظر گرفته شد و هر شرکتی که قطعه‌ای را برای بار اول در کشور تولید کند می‌تواند از این تسهیلات بهره‌مند شود.

در سال ۱۴۰۱ به چه میزان تسهیلات بار اولی اختصاص دادید؟

رسته اصلی کار صندوق، تسهیلات بار اول بود.

می‌توان گفت حدود ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان در حوزه صنعت نفت فعالیت داشتند که تقریباً ۸۲ شرکت در سال ۱۴۰۱ ساخت بار اول تجهیزات صنعت نفت را برعهده داشتند.

یعنی از آن ۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شده، ۳ هزار میلیارد تومان به بار اولی‌ها تخصیص یافته بود؟

لرژوماً ۳ هزار میلیارد تومانی که در اختیارشان قرار گرفت، آنها یا دریافت نکردند و یا نتوانستند دریافت کنند.

در این زمینه هنوز گزارش بانک‌ها نیامده است بنابراین نمی‌توانم به طور دقیق میزان آن را بگویم. به منظور ارائه آمار، نیازمند گزارش بانک‌ها از این عملکرد هستیم، اما می‌توان گفت

دانش‌بنیان نیز در این راستا فعالیت می‌کنند اما از آنجایی که کمی دیر به این نتیجه رسیدیم که از دانش استفاده گردد، دانش‌بنیان‌ها در این زمینه نادیده گرفته شدند و در نتیجه آن، سهم خیلی پایینی در اقتصاد ملی برایشان رقم خورد.

همچنین نمی‌شود ریسک بالای دانش‌بنیان‌ها در صنعت استراتژیکی مثل صنعت نفت را نادیده گرفت، چراکه همین مسأله باعث کنار گذاشته شدن آنها در خیلی از موارد شده که در نهایت منجر به پایین ماندن سهم این دسته از شرکت‌ها در اقتصاد کشور شده است.

فرض کنید کارفرما بابت خرید کالایی از یک شرکت هزینه زیادی پرداخت می‌کند.

در صورتی که مشکلی در قطعه خریداری شده پیش بیاید، به عنوان مثال انفجار صورت بگیرد، طبیعتاً میزان هزینه‌ای که برای خرید آن کالا صورت گرفته بود، تبدیل به ضرر شرکت می‌شود.

یا گاهی هم این خسارت‌ها موجب توقف در تولید می‌شود که این موضوع نیز خسارت زیادی را به شرکت‌های نفتی وارد می‌کند.

اما در خیلی از موارد به تجهیزات جانبی نیز خسارت وارد می‌شود که هزینه ضرر را بالا می‌برد، اما شرکت دانش‌بنیان برای جبران خسارت‌ها، یا به ازای کالای قبلی، کالای دیگری را تحویل می‌دهد و یا اینکه هزینه همان کالا را به شرکت برمی‌گرداند.

اما باید توجه داشت که در راستای جبران سایر تجهیزاتی که در جوار این کالا آسیب دیده‌اند و یا حتی توقیفی که در تولید به خاطر کالای بی‌کیفیت ایجاد شده است، هیچ خسارتی پرداخت نمی‌کند. بنابر این ریسک این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها بالاست که باعث عدم اقبال شرکت‌های نفتی به همکاری با دانش‌بنیان می‌شود و آنها ترجیح می‌دهند با شرکت‌های بزرگ خارجی که قبلاً آزمایش شده‌اند از جمله شرکت زیمنس همکاری داشته باشند.

صندوق پژوهش و فناوری با طراحی «بیمه مسئولیت» توانسته است این ریسک‌ها را پوشش بدهد تا به این طریق شرکت‌های نفتی با اطمینان خاطر بیشتری به سمت بهره‌مندی از کالاهای شرکت‌های دانش‌بنیان قدم بردارند.

می‌توان گفت حدود ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان در حوزه صنعت نفت فعالیت داشتند که تقریباً ۸۲ شرکت در سال ۱۴۰۱ ساخت بار اول تجهیزات صنعت نفت را برعهده داشتند

تقریباً عملکرد ۸۰ درصدی در این زمینه وجود داشته است.

یعنی ۸۰ درصد از آن ۳ هزار میلیارد تومانی که اختصاص دادید؟

با در نظر گرفتن این موضوع که حدوداً ۴۰ یا ۳۰ درصد از آن ۳ هزار میلیارد تومان در این راستا صورت گرفته، می‌توان گفت حدود یک‌هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان تخصیص یافته است.

یعنی سال گذشته دانش‌بنیان‌های بار اول تقریباً یک‌هزار میلیارد تومان دریافت منابع داشته‌اند؟

بله، تقریباً این میزان دریافت منابع توسط بار اولی‌ها صورت گرفته است.

چرا سهم دانش‌بنیان‌ها در اقتصاد ملی تا این حد پایین است؟

باید بدانیم در صنعت، تولید علم بسیار اهمیت دارد، شرکت‌های